

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-851

24/09/2020

ქ. თბილისი

ქ. ფოთში შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანიის“ ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანიის“ მიერ გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ქ. ფოთში ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკრინინგის განცხადება.

2013 წელს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ შპს „ლიდერ ცემენტის“ ცემენტის წარმოებაზე გაცემულია N46 (27.08.2013) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა. საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანიის“ მიერ 2017 წლის 29 მარტს წარდგენილი მიმართვის მიხედვით, შპს „ლიდერ ცემენტმა“ შეიცვალა სახელწოდება და ჩამოყალიბდა შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანია“, რაც ამავდროულად დასტურდება საჯარო რეესტრიდან ამონაწერით. ზემოაღნიშნული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის საფუძველზე (N46; 27.08.2013), „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2019 წლის 22 ოქტომბრის N2-1006 ბრძანებით გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.

სკრინინგის განცხადებით დგინდება, რომ აღნიშნული საწარმო მდებარეობს ქ. ფოთში, ფოთის სამრეწველო ზონის დასავლეთ საზღვარზე, კოკაიას ხეივანი N2-ში, შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანიის“ საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 04.01.03.714, ნაკვეთის ფართობი 40045 მ²). განცხადების მიხედვით, მანძილი ობიექტიდან უახლოეს მოსახლემდე შეადგენს 150 მეტრს. თუმცა, წარმოდგენილი მონაცემების ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დგინდება, რომ საწარმოს ტერიტორიის საკადასტრო საზღვრიდან დაახლოებით 100 მეტრში განთავსებულია ფიზიკურ პირზე რეგისტრირებული შენობა-ნაგებობა. ტერიტორიას აღმოსავლეთიდან ესაზღვრება რკინიგზა და საკონტეინერო ტერმინალები, ხოლო, ჩრდილო-დასავლეთით დაახლოებით 45 მეტრში განთავსებულია შპს „L ოილის“ ავტოგასამართი სადგური.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ სამინისტროში წარმოდგენილ იქნა ინფორმაცია, რომლის მიხედვით 2019 წლის 28 ოქტომბერს განხორციელდა შპს "საქართველოს ცემენტის კომპანიის"

კუთვნილ ცემენტის წარმოებაზე მინისტრის 2019 წლის 22 ოქტომბრის №2-1006 ბრძანებით გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (2013 წლის 27 აგვისტოს №46 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა) გათვალისწინებული პირობების და გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესრულების მდგომარეობის ინსპექტირება. განხორციელებული ინსპექტირების შედეგად გამოვლინდა შემდეგი დარღვევები: საწარმოში დარღვეული იყო წარმოქმნილი სახიფათო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების, აღრიცხვის და დროებით უსაფრთხო დასაწყობების პირობები; ამასთან, საწარმოში დამატებით დამონტაჟებული იყო 2 ერთეული ცემენტის სილოსი. აღნიშნული ინსპექტირების საფუძველზე შედგა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ოქმები (№056406, №056380) რის საფუძველზეც, სასამართლომ შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანია“ ცნო ადმინისტრაციულ სამართალდამრღვევად. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ დათვალიერების შესახებ ინსპექტირების N005241 აქტის მიხედვით, საწარმო ფუნქციონირებს 24 საათიანი სამუშაო რეჟიმით.

შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანიის“ მიერ სამინისტროში წარმოდგენილი განცხადების თანახმად, ცემენტის საწარმო ფუნქციონირებს 2014 წლიდან. ტერიტორიაზე განთავსებულია MFB 34100 მარკის CPM 24 A-SM მოდელის ორკამერიანი ბურთულიანი წისქვილი, რომლის წარმადობა შეადგენს 50 ტ/სთ-ს. საწარმოში გათვალისწინებული იყო წლის განმავლობაში 250 000 ტონა ცემენტის წარმოება. ცემენტის წარმოებაზე გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიხედვით, საწარმოს სამუშაო გრაფიკი არის წელიწადში 300 დღე, ორცვლიანი სამუშაო გრაფიკით, სადაც თითოეული ცვლის ხანგრძლივობა შეადგენს 8 საათს. თუმცა, წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საწარმო ფუნქციონირებს 20 საათიანი სამუშაო გრაფიკით. ამასთან, აღნიშნული ინფორმაცია არ შეესაბამება სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილ მონაცემებს. საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებულია საწარმოო შენობა, 3 ცალი სილოსი (თითოეული 1650 ტონა მოცულობით), ნედლეულის საწყობი, სატრანსფორმატორო, ადმინისტრაციული შენობა და ლაბორატორია, საავტომობილო სასწორი, ნედლეულის ბუნკერები, ტრანსპორტიორები, სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების საკანალიზაციო სისტემა და სანიაღვრე წყლების გამწმენდი ნაგებობა-სალექარი.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, ქვეყანაში ცემენტზე გაზრდილი მოთხოვნილებიდან გამომდინარე, შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანიას“ დაგეგმილი აქვს სამუშაო გრაფიკის გაზრდის ხარჯზე გაზარდოს საწარმოს წლიური წარმადობა. კერძოდ, საწარმო გადავა 24 საათიან სამუშაო რეჟიმზე, წელიწადში 300 დღე და შესაბამისად, წლის განმავლობაში დაგეგმილია 360 000 ტონა ცემენტის წარმოება. ამასთან, განცხადების მიხედვით, გაზრდილი წარმადობიდან გამომდინარე ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია დამატებით ორი სილოსის განთავსება, თითოეული 800 ტონა მოცულობის (ჯამში 1600 ტონა). თუმცა, სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის მიწერილობის მიხედვით, ტერიტორიაზე აღნიშნული სილოსები უკვე დამონტაჟებულია. პროექტით გათვალისწინებული წარმადობისთვის საწარმოში წლის განმავლობაში დაგეგმილია 288 000 ტონა კლინკერის, 18 000 ტონა თაბაშირის და 54 000 ტონა სხვა დანამატების გამოყენება. ენერგო რესურსად წარმოებაში გამოიყენება ბუნებრივი აირი, რომლის წლიური რაოდენობა შეადგენს 2 160 000 მ³-ს.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, საწარმოში კლინკერისა და სხვა ნედლეულის შემოტანა ხდება ავტოტრანსპორტით. საწარმოში შემოტანისას ხორციელდება ნედლეულის აწონვა და შემდეგ უკვე განთავსება შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მქონე შენობაში-დახურულ საწყობში. აღნიშნულ შენობაში ასევე განთავსებულია კაზმის მოსამზადებელი ბუნკერები და ცემენტის წისქვილში მისაწოდებელი ლენტური ტრანსპორტიორი. იმ შემთხვევაში თუ საწარმოს პუცოლანა და თაბაშირი მიეწოდება დიდი ფრაქციის სახით ხდება მისი დროებითი დასაწყობება გადახურულ ტერიტორიაზე და შემდეგ დამსხვრევა ჩაქუჩიან სამსხვრევ დანადგარში, 40 მმ-დე ზომის ფრაქციად. ნედლეულის ჩაყრა აღნიშნულ ჩაქუჩიან სამსხვრევში ხდება ავტო-დამტვირთველის საშუალებით, ხოლო დამტვირთელი მასალა დახურული ლენტური კონვეიერით ბრუნდება საწყობში. წლის განმავლობაში გათვალისწინებულია პუცოლანას და თაბაშირის მაქსიმუმ 50%-ის დამსხვრევა, რაც შეადგენს მაქსიმუმ 10 000 ტონას.

წარმოდგენილი განცხადების მიხედვით, წარმოება მიმდინარეობს შემდეგი ტექნოლოგიით: მისაღები მარკის მატერიალური ბალანსიდან გამომდინარე, საწარმოს ოპერატორი ახორციელებს ცალკეული კომპონენტების ბუნკერების ქვეშ არსებულ ტრანსპორტიორზე ნედლეულის დოზირებულ მოთავსებას, საიდანაც შეზავებული კომპონენტები მეორე ტრანსპორტიორის საშუალებით მიეწოდება წისქვილის კვების სილოსებში. კვების სილოსებიდან ნედლეული წისქვილს მიეწოდება დახურული ლენტური ტრანსპორტიორით. წიდის ნესტიანობის შემთხვევაში ხდება მისი გამრობა, ბუნებრივ აირზე მომუშავე საშრობი ღუმელის საშუალებით (20 ტ/სთ წარმადობით), რომელსაც წიდა მიეწოდება დახურული ლენტური ტრანსპორტიორით. ღუმელში გამშრალი მასა გადადის წისქვილის კვების სილოსებში.

მზა ცემენტი წისქვილიდან გადადის სეპარატორში, საიდანაც პნევმოტრანსპორტისა და ციციხიანი ელევატორის საშუალებით მიეწოდება ცემენტის სილოსებს. ცემენტის რეალიზაცია საწარმოდან ხდება როგორც დაფასოებული, ასევე ნაყარის სახით.

დღეისათვის საწარმოში კლინკერის მიღება ხორციელდება ფოთის საზღვაო ნავსადგურიდან, ხოლო წარმოებისთვის საჭირო დამხმარე ნედლეულის (თაბაშირი, წიდა და სხვა) შემოზიდვა ხორციელდება ზესტაფონის და ამბროლაურის მუნიციპალიტეტებიდან, ასევე ქ. ქუთაისიდან.

საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერული ჰაერის ძირითადი დამაბინძურებელი ნივთიერებებია: ცემენტის მტვერი, ნახშირჟანგი, აზოტის ოქსიდები და ნახშირორჟანგი. სულ საწარმოს ტერიტორიაზე იდენტიფიცირებულია მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის 11 წყარო, მათ შორის: საწყობის უბანი, საშრობი უბანი, სამტვირევი უბანი, კვების უბანი, ცემენტის დაფქვის უბანი, სილოსების უბანი, მზა პროდუქციის დაფასოების უბანი. განცხადების მიხედვით, დაგეგმილი ცვლილებების განხორციელებისას მოსალოდნელია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა რაოდენობის წლიური მოცულობის გაზრდა, თუმცა, წამური გაფრქვევების რაოდენობა რჩება უცვლელი. აღსანიშნავია, რომ ცემენტის წარმოების ტექნოლოგიური სქემის ყველა უბანზე მოწყობილია სახელოებიანი ფილტრებით აღჭურვილი ასპირაციული სისტემები. ცვლილებით გათვალისწინებული ორი ახალი სილოსი ასევე დაუკავშირდება აღნიშნულ ასპირაციულ სისტემას და არ მოხდება დამატებით ახალი მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყაროების შექმნა. წარმოდგენილი პროექტით გათვალისწინებული ცვლილებების შემთხვევაში, როგორც ეს სკრინინგის განცხადებაშია აღნიშნული, იზრდება გაფრქვევების წლიური ინტენსივობა. შესაბამისად,

მოსახლეობასთან სიახლოვის გათვალისწინებით, დამატებით შესწავლას, შეფასებას და შემარბილებელი ღონისძიებების შემუშავებას საჭიროებს ატმოსფერულ ჰაერზე მოსალოდნელი ზემოქმედება.

საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელია ხმაურის წარმოქმნა და გავრცელება. აღნიშნულ შემთხვევაში ხმაურის წყაროებს წარმოადგენენ ტექნოლოგიურ პროცესში ჩართული დანადგარ-მექანიზმები, ასევე სატრანსპორტო საშუალებები, რომლებითაც ხდება ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირება. განცხადების მიხედვით, საწარმოში მომუშავე ელექტროძრავები ძირითადად განთავსებულია დახურულ შენობებში, შესაბამისად, აღნიშნული წყაროებიდან ხმაურის გავრცელების დონეები უმნიშვნელოა. რაც შეეხება ავტოტრანსპორტს, ტერიტორიაზე საქმიანობას ახორციელებს ერთი ავტოტრანსპორტირთვით და ერთი თვითმცლელი მანქანა, რასაც ითვალისწინებდა ასევე გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. თუმცა, სკრინინგის განცხადებაში არ არის წარმოდგენილი ინფორმაცია, გაზრდილი წარმადობის შესაბამისად, ტრანსპორტირებით გამოწვეული ზემოქმედების, დღის განმავლობაში განსახორციელებელი სატრანსპორტო ოპერაციების რაოდენობის, ტრანსპორტირებისთვის გამოსაყენებელი გზების, ტრანსპორტირებით გამოწვეული ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ. შესაბამისად, აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დამატებით შეფასებას და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შემუშავებას.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად წარმოიქმნება სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენები (საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სახით). საწარმოს ტერიტორიაზე დანერგულია ნარჩენების შეგროვების კონტეინერული სისტემა. საყოფაცხოვრებო ნარჩენები საბოლოო მართვისთვის პერიოდულად გადაეცემა მუნიციპალური დასუფთავების სამსახურს, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე. საწარმოს ფუნქციონირების ეტაპზე წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენები საბოლოო მართვისთვის გადაეცემა შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე ორგანიზაციებს. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება არ ითვალისწინებს ახალი სახეობის ნარჩენების წარმოქმნას და ნარჩენების რაოდენობების მნიშვნელოვან ზრდას.

2013 წლის გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს ოპერირებისას წყალი გამოიყენება ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის, გაზონების მოსარწყავად, ტერიტორიების მოსარეცხად და ზაფხულის პერიოდში შიდა გზების დასანამად. სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების შეგროვებისთვის ტერიტორიაზე მოწყობილია 50 მ³ მოცულობის ჰერმეტიკული, ამოსანიჩბი ორმო, რომლის დაცლა ხორციელდება პერიოდულად, მუნიციპალური სამსახურის მიერ. სანიაღვრე წყლების შეწონილი ნაწილაკებისაგან გაწმენდის მიზნით ტერიტორიაზე მოწყობილია სალექარი, საიდანაც სუფთა წყალი ჩაშვებული იქნება საპროექტო ტერიტორიაზე გამავალ საწრეტ არხში ან გამოყენებული იქნება ტექნიკური წყალმომარაგებისათვის. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, დაგეგმილი ცვლილება არ ითვალისწინებს წყლის რესურსებზე დამატებით ზემოქმედებას.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ტერიტორიის სიახლოვეს არ არის განთავსებული ანალოგიური ტიპის სამრეწველო ობიექტები, შესაბამისად, კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. თუმცა, წარმოდგენილი მონაცემების ელექტრონული გადამოწმების შედეგად, დგინდება, საწარმოს საკადასტრო საზღვრიდან დაახლოებით

350 მეტრში განთავსებულია შპს „ჰაიდელბერგბეტონ ჯორჯიას“ საწარმოო ტერიტორია. შესაბამისად, აღნიშნული საწარმოების ფუნქციონირების შედეგად ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების კუთხით მოსალოდნელია კუმულაციური ზემოქმედება, რაც საჭიროებს დამატებით შეფასებას.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ფოთის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე. საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

დაგეგმილი ცვლილების მასშტაბის, მოსახლეობასთან დაშორების მანძილის და გარემოზე ზემოქმედების გათვალისწინებით ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება (წარმადობის გაზრდა) გამოიწვევს გარემოზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებას.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის, ამავე კოდექსის II დანართის მე-5 პუნქტის 5,4 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ ქ. ფოთში შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანიის“ ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება **დაექვემდებაროს** გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანია“ ვალდებულია „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლის შესაბამისად უზრუნველყოს სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანიას“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „საქართველოს ცემენტის კომპანიის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში სკრინინგის გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ფოთის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი